

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 68 (2)

IZDAN 10. marta 1923.

PATENTNI SPIS BR. 718.

Brüder Schwitzer & Cie, Beč.

Sprava za kretanje i čvrsto držanje gornjih prozora i tome sličnih postrojenja.

Prijava od 25. marta 1921.

Važi od 1. jula 1922.

Pravo prvenstva od 19. septembra 1919. (Austrija).

Sprave pomoću kojih se krila gornjih prozora i tome sličnih postrojenja drže zatvoreno, počivaju većinom na tome, što se krilo gornjeg prozora pre svega pomoću zgodne šipke pritvori a zatim utisne u žljeb prozorskog okvira i kvakom dotičnog sistema za zatvaranje zatvori na primer polugom, koja je produžena jednim delom na zglobov i koja kad se prekloni zategne oprugu između ova dva dela i prenosi jedan deo pritiska na krilo prozora. Spoj sistema je na mestu gde se zalapa slabo otporan prema silama sa strane, iziskuje vodjice na oba dela, uz to još i naročito pažljivu izradu, ako se želi tačno zajedničko funkcionisanje, i sastoji se iz mnogo pojedinih delova, koji omogućuju nefunkcionisanje postrojenja.

Kod tih poznatih sprava zatvara kvaka gornje krilo prozora potpuno samo onda, ako zapadne u deo koji viri iz okvira, a to se postizava samo onda, kada krilo dobro zapadne u žljeb okvira, što je vrlo otežano, kad je drvo nabubrela, izvijeno ili kad nije žljeb okvira čist, na primer kad je zavejan snegom. U tim slučajevima kvaka ne dejstvuje, prozor nije zatvoren već samo dejstvom opruge priklopljen jer prozorsko krilo nije dovoljno pritisnuto u

žljeb okvira, te nije osigurano protiv jačih vetrova.

Međutim ovaj pronalazak ne samo da izključuje sve spomenute nedostatke već usled smanjenog broja potrebnih delova, isključuje spomenute mane i znatno se lakše daje montirati.

U crtežu je ova sprava u smislu pronalaska predložena u tri stanja njezinog dejstva i to sa strane gledana u slici 1 pri otvorenom krilu gornjeg prozora, u slici 2 kad krilo prispe u položaj za zatvaranje a u slici 3 kad krilo upadne u žljeb okvira i tamo je čvrsto držano, dok slika 4 pokazuje izgled s preda.

Na krilu c gornjeg prozora, koje je okretno namešteno pomoću šarki b na prozorskom okviru a utvrđena je vodjica d, u koji hvata klin e upravljača f. Upravljač f je namešten na vretenu g i može se slobodno okretati. Vreteno g počiva u ležištima h na vrhu prozorskog okvira i može pomoću kraka i, koji je na njemu učvršćen, da se okreće. Za krak i hvata šipka k, koja se nalazi u vodjicama j. Upravljač f ima klin l na kome je smeštena opruga m, čiji slobodan kraj n dejstvuje na krak i a iverice su joj na tome kraju izvijene te služe kao vodjice za krak i. Glav-

čina kraka i ima jedan deo za spajanje o , koji odgovara delu p glavčine upravljača. Na vreteno g leže kraci q za pritiskivanje, čiji su krajevi snabdeveni karikama e . Kracima za pritiskivanje q odgovaraju ručice s , koje su predviđene na okviru krila gornjeg prozora. Te ručice sastoje se iz dva dela, koji se mogu jedan prema drugome pomerati.

Pri otvorenom krilu gornjeg prozora nalaze se pojedini delovi u položaju prema slici 1.

Kad se šipka za pokretanje povuče naniže, onda izvrše krak i , vreteno g zajedno sa kracima za pritiskivanje q i upravljač f okretanje u pravcu kazaljke na satu, pošto krak i deluje pomoću odgovarajućih zategnutih opruge m i njenih klinova l na upravljač f , koji se mora okrenuti za isti ugao a da krak i ne menja svoj položaj prema upravljaču f . Pri ovom okretanju upravljača f diže krilo gornjeg prozora klin e , koji klizi u vodjici d , sve dok ne dostigne prikazani položaj u slici 2, pri kojem položaju približuju se karike v krakova q ručicama s . Taj položaj odgovara od prilike mrtvoj tački ekscentra, koje pokreće šipka k .

Kad se šipka za pokretanje k pokreće još dalje na dole preko mrtve tačke ekscentra, ostaje upravljač f u svom položaju prema slici 2, zategnutost opruge m biće savladana od kraka i koji se dalje kreće a pritisak, koga proizvodi opruga, primice delimično ležište h a delimično biće prenesen pomoću klina l na upravljač f , na klin e i na vodjicu d i služiće zato, da krilo gornjeg prozora utisne u žleb prozorskog okvira. Istovremeno kreću se dalje kraci za pritiskivanje q , dolaze sa svojim karikama r do ručice s i pritiskuju ih, čime se s jedne strane uopomaže dejstvo opruge m , a s druge strane čvrsto drži u zatvorenom položaju u žleb utisnuto krilo gornjeg prozora. Za vreme ove faze kretanja menja se odstojanje ugla između kraka l i upravljača f , organi za spajanje njihovih glavčina udaljuju se jedan od drugog (sl. 3).

Pri otvaranju krila gornjeg prozora odigravaju se isti događaji u obrnutom redu. Pri dizanju šipke za kretanje zauzima pre svega krak i svoj prvobitan položaj prema upravljaču f , pri čemu nastaje pojačana zategnutost opruge m , nos o dolazi dolazi do dela p a kraci za pritiskivanje q udaljuju se od ručice s . Pri daljem pokretanju šipke na gore, vodi nos o glavčine krpaka i sobom

upravljač f , usled čega se krilo gornjeg prozora sasvim otvori.

Broj krakova za pritiskivanje menjaće se prema širini krila gornjeg prozora, u crtežu predstavljena sprava može da se namesti sa obe strane prozora, pri čemu se ipak samo sa jednom jedinom šipkom može vršiti pokretanje.

PATENTNI ZAHTEVI.

1). Sprava za pokretanje krila gornjih prozora i sličnih postrojenja, kod kojih se zatvoreno krilo gornjeg prozora pomoću dejstva zategnute opruge m pritisne u žleb prozorskog okvira, naznačena time, što je opruga m neposredno nameštena između upravljača f , koji hvata krilo gornjeg prozora i okreće se oko vretena g i između kraka i , koji prenosi kretanje šipke na ovo vreteno. Ova opruga je zategnuta, usled čega deluje za vreme kretanja krila gornjeg prozora kao kruta veza između oba dela (f, i), a kad je zatvoreno krilo gornjeg prozora, biće usled daljeg kretanja kraka i još više zategnuta i pri ovome postignuti pritisak prenosi se na upravljač f .

2) Sprava po zahtevu pod 1 naznačena time, da je opruga m pomoću klina l pričvršćena na upravljač f , dok joj je slobodan kraj tako izradjen, da služi kao vodjica (n) za krak i .

3). Sprava po zahtevu pod 1, naznačena time, da su glavčine kraka i i upravljača f snabdevene sa organima za spajanje (o, p), koji dozvoljavaju kretanje i i ond, kada je upravljač f u zatvorenom položaju. Usled ovoga nosi krak i sa sobom upravljač f iz njegovog zatvorenog položaja u otvoren stav.

4). Sprava po zahtevu pod 1, naznačena time, da ima krake za pritiskivanje q , koji se sa vretenom g zajedno kreću, a njima odgovaraju na krila gornjeg prozora smeštene ručice s , za koje se one prihvate prilikom okretanja vretena, koje kretanje prouzrokuje zategnutost opruge m i time čvrsto drži krilo gornjeg prozora u žlebu.

5). Sprava po zahtevu pod 4, naznačena time, da se ručice s sastoje iz delova, koji se mogu jedan prema drugome pomerati, da bi napadnu površinu za krake, koji pritiskuju q , mogli prema kracima za pritiskivanje dovesti do pravog odnosa.

